

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Quanta & quam præclara: laudationis materia in sanctorum Martyrum
certaminibus, & religiosa sanctorum rita. Capvt XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Ecclesia opus Christi.

Ecclesia opus Christi magnificentissimum.

CAPVT X.

Et lamne parum maiestatis habere videtur Ecclesia sanctissimo Domini cruore fundata, & ad hunc vsque diem locupletissima ornamentorum omnium accessione propagata? Equidem videre mihi videor illam Christi sobolem nunc aureo curru, & lucentibus quadrigis inter confusa palmis virentibus, nemora, latissimo cursu volantem, cui plura sunt diademata, quam comae arborum, plures coronae, quam igneae siderum formae conuertuntur, plures inexti auro, & margaritis triumphis, quam sunt ora, partesque terrarum: Neque enim suam gloriam his mundi curricula, & vitae spatij, definiuit. Ferrur autem victrix, triumphatrixque vniuersi percalcatas Daemonum ceruices, per impressa suis vestigijs tumentium satraparum capita, per tot haereticorum turmas florentissimo Marte concisas, per tot cerastas comminutos, quorum etiam, fatum nuper extracta e vepreculis expectant nitidulae.

Apostolorum vocatio.

At quibus inijs ad hanc gloriam effloruit duodecim hominū, qui auctoritate graues? nihil illis contemptus, opulentia copiosus? quid magis nudum, aut desitutum? eloquentiae gloria celebres? nihil infantius: iam tamen illi e flumiorum ripis, & piscaturrecentes, callosis ex diurno labore manibus, longa macie torridi, & omnis conciliatriculae illius urbanitatis expertes, rustici e tugurij, & mapalibus educti, triumphos regum meditantur, partiantur inter se orbem terrarum, victorias, & spolia definiunt, per abrupta montium, & disunctissima quaeque regionū, igneis veluti quadrigis euecti volitant, feruntur pene extra solem, & sidera, per squallentes arenarum tractus, per tostas vehementissimo solis appulsu regiones, per aeterno frigore rigentes plagas: in quibus nullum humani cultus vestigium. Perueniunt deinde ad numerosissimas gentes, pugnant nudi iaceant, inermes, contra Reges, latrapas, praesides, iurisperitos, sacerdotes, fluētis in suos humeros totius mundi aciem excipiunt, persuadēt impijs religionem, avarissimis paupertatem,

Apostolorum viri fortissimi in hominū conuersione.

omni libidine inquinatissimis castimoniam, & quod stuporis plenum est, contritis Daemonum simulachris, templisque falforum numinum excisis, cruciarj vexilla in clarissima luce terrarum defigunt: fulgurent deinde mucrones in iugulum exerti; tonenteminae, ruant qua parte volent armorum: fulmina, praesto sunt qui excipiant, qui toto pectore mortem induant, & vincant moriendo.

Ecclesia incrementa.

Ex eo semine se trudit Ecclesia pusillus grex imprimis tanquam nidulus inter scopulos gentilitatis affixa, quae melioribus afflata sideribus crescit in immensum, tūditur, vexatur, premitur, iam de eius vita conclamatum puratur, iam vespillones tumulum apparant, iam meditantur exequias, cum illa nouis viribus repubescens, & felicibus euecta pennis tranat maria, & ex ruinis suos triumphos instaurat.

*Duris ut illex tunsa bipennibus
Nigra seracu frondis in Aegido,
Per damna, per caedes, ab ipso
Ducit opes, ac in unumq; ferro.*

Quanta & quam praecleara laudationis materia in sanctorum Martyrum certaminibus, & religiosa sanctorum vita.

CAPVT XI.

Qua voce praestantissima Martyrum pro fide certamina, & magnificentissimum triumphorum gloria praedicare possim? hic mens obstupescit, rigent membra: praestriatus tot radijs hebescit animus, sui argumenti magnitudine absorbetur oratio.

Instruuntur, Proh fidem, & religionem? toto terrarum orbe carnificinae, nouis, inuisis, inauditis suppliciorum generibus apparatus: instant Imperatores barbari exitiales, funesti, humani generis lanistae potius, tortoresque impurissimi, quam Principes, & quos vno verbo clarius appellauero, Neronēs, Domitiani, Decij, Diocletiani, atque ex veteri illa immanitate, Sapore, Mammuche, Dunaan.

Hoc vnum habent in votis, vt Ecclesiam illam coeli plantam, iam lato gemmarum partu turgentem, & se per dumeta hilarius cūc.

Imperatorum barbari.

quid olim
Ecclesia in
sentiant.

effluentem, tormentorum procella, cruorif-
que humani fluctibus obruant. Producentur
ex omni terrarum regione, Episcopi, sacer-
dotes, senes, auctoritate graues, religione san-
cti, ætate venerandi, quibus se comites ad-
iungunt, matronæ, & Virgines, sexus imbel-
lis, tenerique flosculi paruulorum, quorum
ætatula feris ipsis poterat videri miseranda
Trahuntur ad Prætorum subsellia, & à sub-
sellij ad amphitheatra publicamque lanie-
nam, vnius criminis rei, quod summum nu-
men colerent, in omnes benefici, solis Dæmo-
nibus inuisi, torquentur corpulcula, quibus
vix erat vulnere locus, non habebant quæ
ferum reciperent, habuerunt tamen, vnde
vincerent.

Martyrium
supplicia.

Sed quid dico, ferrum, iam neruus, & mu-
cro, & virgæ plumbata, & ferri pectines, &
ungulæ, & cætera exquisitissimorum suppli-
ciorum instrumenta, quæ sine horrore ab ip-
sis crudelitatis administris aspici non pote-
rant, pro ludo, & delicijs habebantur. Feræ i-
psæ alijs semper feræ, solis martyribus cle-
mentes nasci videbantur, quod celeritate
mortis scruitiæ facerent compendium; Qua-
mobrem alia iam tormenta quærebantur.
Ardebant liquato plumbo perfusi, lento i-
gne cremati, nunquam & toties mortui; In
vicem nocturnorum luminum ardebant, in-
ter arenæ proteruam licentiam, & lasciuentium
greges ebriouum, quibus clariore stel-
las cælum non habuit.

Tormento-
rum vana
genera.

Mugire cogebantur in Tauris æneis, va-
lentissimo igne succensis, qui ad Symphoni-
am beatarum Mentium euocabantur. Obij-
ciebantur Vespis melle delibuti, sole fla-
grantissimo, purissimis apibus ipsi castiores.
Premebantur torcularibus, quorum beatissi-
mus cruor vinum erat Angelorum. Include-
bantur scaphis lento, & exquisito supplicij
genere per varias mortes cruciati, quos pro
domo cæli manebat immensitas.

Martyrium
constantia.

Torrebantur in ferreis cratibus, qui spar-
sos floribus, lucentibusque margaritis inter-
stinctos pro Christo lectulos spreuerant; At-
que inter tot pœnarum acerbitates cum ve-
na cruoris ebulliente, concisisque carnibus
paulatim cum languine vita deflueret, ma-
nebat tamen gloriosissimi facinoris con-
scientia erectus animus, contemptor deli-
ciarum, pœnarum irrisor sui victor, triumphator
tyrannorum, qui tot sibi ora ad Dei laudes ce-
lebrandas data putabat, quot erant in corpo-

re vulnera, in quem hoc carnifices poterant,
quod aduersus solem nebulæ, qui denique ex-
catastis, & crucibus, & incendijs integer
euolabat in cælum. O fortunatam mortem,
quæ naturæ debita Christo præcepta est!
ô solem ipsum beatissimum, qui vos ex rogijs
in cælum tendentes excepit!

Vos fortissimi dum vixistis, nunc post-
quam à nobis excessistis, sanctissimi milites,
nobis hanc patriam vestro cruore peperistis;
Vos frementes populos, & effusos in tam
exilia corpora carnificum globos magnifica-
tissimo patientiæ spectaculo superastis.

Vos cælum aperuistis, Vos calcastis infe-
ros, Vobis pro diademate, & coronis candentes
galeæ fuerunt, pro margaritis vulnera,
pro exquisitis dapibus ieiunia, pro voluptua-
rijs hortis saxa, & solitudines, pro confectis
voluptate balneis stagna glacie rigentia.

Actum est vobiscum præclare, beatissimi,
nam inter palmarum vestrarum fructus mor-
tuis, properantem spiritum effudistis in vi-
ctoria. Vobis vero tot sunt tumuli, quot
oræ terrarum: non laudes, quot ora gentium:
tot triumphi, quot pompæ: virtutum stat ip-
sa trophæorum vestrorum: moles magnificis
insepulta literis, vestro ipsorum cruore fe-
liciter exarata, amplis illuminata gloriæ si-
deribus, quibus vt luceant faces succendit æ-
ternitas.

Qua vero in parte miraculorum eos con-
stitues, quibus tota pene vita martyriū fuit, *Religios.*
qui cas humanæ vitæ blanditias, quibus op-
pressa virtus conuiuere nonnunquam solet,
fortiter à puero repudiarunt, qui se à corpore,
& hoc sensuum commercio auocarunt, qui
ad diuinarum rerum cognitionem curam
omnem, studiumque traduxerunt, homines
curarum illecebris, & negotiorum anfractu
expediti, toti hærentes origini suæ Deo, qui-
buscibus ieiunium est, paupertas opulencia,
cruciatus delicia, qui quod rarum, &
difficillimum est, antequam more-
rentur, sponte coeperunt
exire de vi-
uis.